

მდგრადი დაფინანსების სოციალური კომპონენტის ზრდა COVID-19 პანდემიის პირობებში

სალომე თვალოძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
დოქტორანტი

მდგრადი დაფინანსება, რომელიც ფინანსური გადაწყვეტილების მიღების პროცესში გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) ფაქტორების გათვალისწინებას გულისხმობს, მდგრადი განვითარების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ხელშეწყობი ფაქტორია. სოციალური საკითხები, როგორც ESG-ის ერთ ერთი მთავარი კომპონენტი, ფაქტორების ფართო სპექტრს მოიცავს. მათ შორისაა მომხმარებელთა უფლებები, ინკლუზიურობა, ფინანსური ჩართულობა, შრომითი სტანდარტები, მიწოდების ჯაჭვის მართვა, ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება, უთანასწორობა, ადამიანური კაპიტალი, კულტურა, კეთილდღეობა, მონაცემთა დაცვა, ადამიანთა უფლებები და სხვა. ESG სამყაროში სოციალური საკითხების ინტეგრაციამ არასაკმარისი პროგრესი განიცადა, რადგან სოციალურ კომპონენტს შედარებით ნაკლები ყურადღება ეთმობოდა მის განმარტებასთან, შეფასებასთან, მოცვის არეალთან და გაზომვასთან დაკავშირებული გამოწვევებიდან გამომდინარე. 2020 წლის პანდემიის ფონზე, დებატებმა გადაწყვეტილების მიღების პროცესში სოციალური საკითხების როლის გადახედვის შესახებ ახალი მნიშვნელობა შეიძინა. COVID-19 კრიზისი, რომელმაც ჯანმრთელობასა და უფრო ფართო სოციალურ უთანასწორობასთან დაკავშირებული საზოგადოებაში არსებული სუსტი წერტილები გამოამჟღავნა, გადაწყვეტი მომენტი გახდა "S" კომპონენტისთვის. ამჟამად, მზარდია ინვესტორებისა და ფინანსური ინსტიტუტების სოციალური საკითხებისადმი ინტერესი, რადგან აღნიშნულ საკითხების არასათანადო გათვალისწინებამ შეიძლება მნიშვნელოვანი ფინანსური რისკები შექმნას და რეპუტაციის გრძელვადიანი დაზიანება გამოიწვიოს.

საკვანძო სიტყვები: მდგრადი დაფინანსება, ESG, სოციალური საკითხები, COVID 19 პანდემია.

სოციალურ ფაქტორებს გადაწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ეკონომიკისა და ზოგადად, საზოგადოების კეთილდღეობისთვის. COVID 19 პანდემიის პირობებში სოციალური გამოწვევების ზრდის ფონზე, აღნიშნული საკითხები კიდევ უფრო აქტუალური გახდა და მდგრადი განვითარების მისაღწევად მათი მნიშვნელობა გაიზარდა.

მდგრადი განვითარების უზრუნველსაყოფად ერთ-ერთი არსებითი ფაქტორი მდგრადი დაფინანსებაა, რადგან ამ პროცესში ფინანსურ სისტემას მნიშვნელოვანი როლი აკისრია. მდგრადი დაფინანსება აუცილებელი პირობაა უფრო მდგრადი ეკონომიკური ზრდის მისაღწევად, ფინანსური სისტემის სტაბილურობის უზრუნველსაყოფად და ეკონომიკაში გამჭვირვალობისა და გრძელვადიანი ხედვის ხელშესაწყობად.

მდგრადი დაფინანსება ფართო კონცეფციაა, რომელიც ფინანსური სისტემის მდგრადობასთან შესაბამისობას გულისხმობს. მდგრადი დაფინანსების ერთიანი განმარტება არ არსებობს. თუმცა, ზოგადად, იგი გულისხმობს გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (Environmental, Social, Governance; ESG) ფაქტორების ინტეგრაციას ფინანსური გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში და ფინანსების მიმართვას მდგრადი და ინკლუზიური ზრდის მისაღწევად. გარემოსდაცვითი საკითხები შეიძლება მოიცავდეს კლიმატის ცვლილების შერბილებას და ადაპტაციას, ისევე როგორც გარემოსდაცვით საკითხებს უფრო ფართოდ, მაგალითად, ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნებას, დაბინძურების პრევენციას და წრიულ ეკონომიკას. სოციალური საკითხები შეიძლება ეხებოდეს უთანასწორობის, ინკლუზიურობის, შრომითი ურთიერთობების, ადამიანურ კაპიტალში ინვესტიციების, ასევე ადამიანის უფლებათა საკითხებს. მმართველობითი საკითხები - მათ შორის მენეჯმენტის სტრუქტურები, თანამშრომელთა ურთიერთობა

და ანაზღაურება - ფუნდამენტურ როლს ასრულებს გადაწყვეტილების მიღების პროცესში სოციალური და გარემოსდაცვითი საკითხების სათანადო ჩართვის უზრუნველყოფაში.

ESG საკითხების შესახებ საუბრისას, ტრადიციულად, მთავრი აქცენტი ხშირად “E” კომპონენტზე კეთდებოდა. ამის საპირისპიროდ, სოციალურ, “S” კომპონენტს შედარებით ნაკლები ყურადღება ეთმობოდა მის განმარტებასთან, შეფასებასთან, მოცვის არეალთან და გაზომვასთან დაკავშირებული გამოწვევებიდან გამომდინარე. სოციალური ელემენტის განსაზღვრა და რაოდენობრივად შეფასება შეიძლება უფრო მეტ სირთულესთან იყოს დაკავშირებული, მაგრამ ამ საკითხების სათანადო გათვალისწინებას შეუძლია დიდი განსხვავება მოახდინოს დაინტერესებული მხარეების ნდობისა და მათი ეფექტური ჩართულობის განსაზღვრაში.

2020 წლის პანდემიის ფონზე, დებატებმა გადაწყვეტილების მიღების პროცესში სოციალური საკითხების როლის გადახედვის შესახებ ახალი მნიშვნელობა მიიღო. COVID-19 კრიზისი, რომელმაც ჯანმრთელობასა და უფრო ფართო სოციალურ უთანასწორობასთან დაკავშირებული საზოგადოებაში არსებული სუსტი წერტილები გამოამჟღავნა, გადამწყვეტი მომენტი გახდა “S” კომპონენტისთვის. აღნიშნულ სუსტ წერტილებს, რომელიც წინა პლანზე გამოვიდა, მიეკუთვნება: საზოგადოებრივი მოლოდინების განვითარება, რომელიც დაკავშირებულია მდიდართა და ღარიბთა შორის მზარდ უთანასწორობასთან; ხელმისაწვდომ საცხოვრებელზე ხელმისაწვდომობასთან; ბუნებასთან კავშირთან; გენდერულ უთანასწორობასთან; და ფსიქიკური დაავადების ზრდასთან. შედეგად, მოლოდინი არის, რომ გაიზრდება ფოკუსირება ბიზნესის სოციალურ პასუხისმგებლობაზე მათი თანამშრომლების, მიწოდების ჯაჭვებისა და ჯგუფების მიმართ, სადაც ისინი მუშაობენ.

დღევანდელ პირობებში სოციალური საკითხები სულ უფრო აქტუალური ხდება და ESG საკითხების განხილვისას სოციალურ კომპონენტს სულ უფრო მეტი ყურადღება ეთმობა. თუმცა, მიუხედავად ამისა, ESG სამყაროში სოციალური საკითხების ინტეგრაციამ არასაკმარისი პროგრესი განიცადა. ეს გარკვეულწილად განპირობებულია მრავალი გამოწვევებით და „მიზეზით“: არასწორი აღქმა იმის შესახებ, თუ რატომ არის მნიშვნელოვანი სოციალური ინდიკატორები - როგორიცაა კომპანიის შრომითი პრაქტიკა ან საზოგადოებასთან ურთიერთობა - და როგორ ან შეიძლება თუ არა მათი ინტეგრირება ანალიზისა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. ყველა ინვესტორის, ფინანსური ინსტიტუტისა და კომპანიისთვის მნიშვნელოვანია ამ კითხვების პროაქტიულად განხილვა, რადგან სოციალურმა საკითხებმა შეიძლება შექმნას მნიშვნელოვანი რისკები, და ამასთან, აღნიშნული საკითხები მომავალში კიდევ უფრო აქტუალური გახდება (White & Case, 2021).

ამასთან, გაცილებით ნაკლები ყურადღება ეთმობა სოციალური ინდიკატორების, ვიდრე გარემოსდაცვითი მაჩვენებლების მატერიალურობას. კომპანიის სოციალური მახასიათებლები დიდი ხნის მანძილზე განიხილებოდა, როგორც ნაკლები რისკი ფინანსური შედეგებისთვის. კომპანიის გარემოსდაცვითი საქმიანობა მიჩნეულია უფრო მატერიალურად, ხელშესახები გარემოსდაცვითი რისკის გამო, მაგალითად როგორიცაა კლიმატის ცვლილებიდან მომდინარე ბიზნეს ოპერაციების რისკები, და გარემოსდაცვითი კანონმდებლობისა და პოლიტიკიდან გამომდინარე რისკები. ამის საპირისპიროდ, სოციალური ინდიკატორების ფარგლები სცილდება პირდაპირ რეგულირებულ სფეროს, და ისეთ საკითხებს მოიცავს, როგორიცაა მრავალფეროვნება და ინკლუზიურობა, ჯანმრთელობა და ა.შ. ამასთან, ურთიერთკავშირი გარემოსა და სოციალურ შედეგებს შორის არ არის სრულად აღქმული, და უგულებელყოფითა ის მრავალი მიმართულებები, რომლითაც ინდიკატორები ერთმანეთთან არიან დაკავშირებული და გავლენას ახდენენ ერთმანეთზე.

ისტორიულად, მატერიალურობის კონცეფცია ვიწრო გაგებით გამოიყენებოდა. თავდაპირველად, მატერიალურობა¹ იყო სამართლებრივი კონცეფცია, რომელიც ორიენტირებულია რისკების იდენტიფიცირებაზე, რომელიც გამჟღავნებას საჭიროებს, რადგან მათი დამალვა ხელს უშლის საკითხის სათანადო შეფასებას. ასეთი განსაზღვრება წარმოშობს მოკლევადიან, სტატიკურ ფინანსურ მატერიალურობას, რომელიც სათანადოდ ვერ ითვალისწინებს, რომ ის შეიძლება იყოს დინამური. ასეთი მიდგომა უგულებელყოფს რისკების ბევრად გაუმჯობესებულ გაგებას, რომლებიც წარმოიქმნება სეკულარული ტენდენციებიდან, როგორიცაა კლიმატის ცვლილება, ტექნოლოგიური მიღწევები და დემოგრაფიის ცვლილებები - ეს ყველაფერი ცვლის კომპანიების საოპერაციო ფონს. ეს რისკები ცვალებადია, რადგან დროთა განმავლობაში იცვლება მათი ხასიათი და ინტენსივობა. ისინი ასევე ქმნიან ზეწოლას მარეგულირებელი ცვლილებებისთვის, რაც ESG კრიტერიუმებს, მათ შორის სოციალურ განზომილებას, გადამწყვეტს ხდის რისკის მართვისთვის. როგორც OECD-ის 2020 წლის ანგარიშში² აღნიშნული, ბაზრის დაინტერესებულმა მხარეებმა მეტი ყურადღება უნდა მიაქციონ არაფინანსური ანგარიშგების ტიპებს, რომლებიც დაეხმარება კომპანიებს მიიღონ გადაწყვეტილებები გრძელვადიანი ფინანსური მატერიალურობის შესახებ. რადგან ინვესტირებას კომპანიებში, რომლებსაც აქვთ დაბალი შეფასებები "S" ინდიკატორებზე, ან არ აქვთ ხელმისაწვდომი მონაცემები, რისკებთანაა დაკავშირებული და ამის არაერთი მაგალითი³ არსებობს.

აღსანიშნავია, რომ Business & Human Rights Resource Center-ის მიერ ჩატარებულმა კვლევამ⁴ აჩვენა, რომ კომპანიები, რომლებსაც შეუძლიათ მაღალი შეფასებები მიიღონ გარემოსდაცვით საკითხებში (როგორიცაა განახლებადი ენერგიის კომპანიები) შეიძლება სერიოზული სოციალური პრობლემები ჰქონდეთ, რომლებიც დაკავშირებულია ადამიანის უფლებებთან, მათი მიწოდების ჯაჭვში. რეგულაციები, როგორიცაა მაგალითად the Global Magnitsky Act⁵, აწესებს სანქციებს სუბიექტებსა და ინდივიდებზე, რომლებიც მონაწილეობენ ადამიანის უფლებების მძიმე დარღვევაში. მისი მიღება სწორი მიმართულებით გადადგმული ნაბიჯის მაგალითია ადამიანის უფლებების მნიშვნელობის ხაზგასმისთვის.

რეგულაციებიც და კანონმდებლობაც ვითარდება. მარეგულირებლები მთელს მსოფლიოში სხვა ფინანსურ რისკებთან ერთად მეტ ყურადღებას აქცევენ მდგრადობის რისკებს და სთხოვენ კომპანიებს გაამჟღავნონ თავიანთი გავლენა საზოგადოებაზე და ასევე, გარემოზე. ევროკავშირის (EU) არაფინანსური ანგარიშგების დირექტივამ (NFRD⁶) შემოიტანა ორმაგი მატერიალურობის კონცეფცია, რომელიც ადგენს, რომ კომპანიებმა უნდა გაამჟღავნონ ინფორმაცია, რომელიც აუცილებელია საზოგადოებაზე და გარემოზე მათი ზემოქმედების გასაგებად, ასევე იმ ფინანსური რისკების შესახებ, რომლებსაც კომპანიას სოციალური და გარემოსდაცვითი საკითხები უქმნის.

სოციალური საკითხების მატერიალურობის და მისი შეფასებისა და ანალიზის პროცესში ჩართვის მნიშვნელობა სულ უფრო იზრდება. თუმცა, ეს პროცესი გარკვეულ გამოწვევებთანაა დაკავშირებული. სოციალური ინდიკატორების იდენტიფიცირება არ არის ისეთი მარტივი, როგორც სხვა ფინანსური ანალიზი, რადგან „სოციალური საკითხები“ მოიცავს თემების ფართო სპექტრს, მათ შორის ჯანდაცვას, მრავალფეროვნებას, პროდუქტის უსაფრთხოებას და შრომით ურთიერთო-

¹ www.ifrs.org/news-and-events/2018/10/iasb-clarifies-itsdefinition-of-material/

² <https://www.oecd.org/finance/ESG-Investing-Practices-Progress-Challenges.pdf>

³ მაგალითად, <https://www.theguardian.com/business/2020/jul/06/boohoo-leicester-factory-conditions-covid-19>

⁴ <https://www.business-humanrights.org/en/from-us/briefings/renewable-energy-human-rights-benchmark/>

⁵ <https://www.state.gov/global-magnitsky-act/>

⁶ https://ec.europa.eu/finance/docs/policy/190618-climate-related-information-reporting-guidelines_en.pdf

ბებს. ის ფაქტი, რომ სოციალური რისკების მატერიალურობა განსხვავდება ინდუსტრიებსა და ქვეყნებს შორის, დამატებით სირთულეს მატებს. მაგალითად, შეერთებულ შტატებში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი საკითხებია ჯანდაცვის სარგებლისა და მრავალფეროვნების უზრუნველყოფა, ხოლო სხვა ქვეყნებში იძულებითი შრომისა და კორუფციის საკითხებს მეტი ყურადღება ექცევა.

სოციალური მაჩვენებლები მრავალმხრივია. თუმცა, ჩარჩოები, როგორიცაა გაეროს სახელმძღვანელო პრინციპები ბიზნესისა და ადამიანის უფლებების შესახებ (UN Guiding Principles on Business and Human Rights, UNGP¹) და OECD-ის სახელმძღვანელო მრავალეროვნული საწარმოებისთვის (OECD Guidelines for Multinational Enterprises²), უზრუნველყოფენ ადვილად მისაწვდომ სახელმძღვანელო პრინციპებს სოციალური საკითხების გააზრებისთვის. ასევე არსებობს კონსენსუსი, რომ სოციალური ინდიკატორები ეხება დაინტერესებული მხარეების უფლებებს: კომპანიის პასუხისმგებლიანი ქცევა მის ადამიანურ კაპიტალთან, კლიენტებთან, მომწოდებლებთან და ფართო საზოგადოებასთან დაკავშირებით. ამ თემების უფრო სიღრმისეულად შესასწავლად, არსებობს მრავალი მნიშვნელოვანი ინდიკატორი და მაჩვენებელი (იხ. *ცხრილი 1*).

ამასთან, მონაცემთა პროვაიდერები და სარეიტინგო სააგენტოები თანდათან აუმჯობესებენ მათ მიერ შეთავაზებულ მონაცემთა ხარისხს და მრავალფეროვნებას. ეს გამოწვეულია მონაცემთა მიწოდების მზარდი კონკურენტული ბაზრით. „S“ თემების მონაცემების რაოდენობა სტაბილურად უმჯობესდება, კიდევ უფრო მეტი ყურადღება გამახვილებულია სოციალურ ინდიკატორებზე 2020 წელს COVID-19 კრიზისის გამო.

ESG-ში „S“-ის სტანდარტიზაციის ნაკლებობამ გამოიწვია გავრცელებული წარმოდგენა, რომ შეუძლებელია კომპანიების სოციალური მუშაობის გაზომვა და რომ არსებული მონაცემები არ არის სანდო ან შესადარისი. ეს რწმენა განმტკიცდა მრავალი ნაშრომით, რომლებიც სტანდარტიზაციის ნაკლებობას და ESG რეიტინგების განსხვავებას ადასტურებენ (Berg et al., 2020), და ზოგიერთ შემთხვევაში სიტუაციას უწოდებენ "ანბანის წვნიანს"³ ან "მთლიან დაბნეულობას"⁴. ინვესტორების რამდენიმე ბოლოდროინდელი გამოკითხვა ასევე მიუთითებს, რომ ESG ინტეგრაციის ყველაზე დიდი შემაფერხებელი გამოწვევებია მონაცემებთან დაკავშირებული გამოწვევები, როგორიცაა მონაცემთა ხარვეზები და თავსებადობა, თანმიმდევრულობა და შესადარისობა. მართალია, არსებობს გამოწვევები სტანდარტიზაციის არარსებობასთან დაკავშირებით, თუმცა ბოლო ათწლეულის განმავლობაში ბევრი რამ შეიცვალა მონაცემთა შეგროვებაში და სოციალური ინდიკატორებისა და მათი გაზომვის დაკავშირებით.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ არ არსებობს არანაირი მტკიცებულება იმისა, რომ სოციალურ ინდიკატორებზე მეტი ფოკუსირება შემოსავლების შემცირებას იწვევს. პირიქით, ESG ფონდების მუშაობის ანალიზმა ბოლო ათწლეულის განმავლობაში აჩვენა, რომ ESG ფონდები აჩვენებენ უფრო მეტ გამძლეობას კრიზისის დროს (Friede et al., 2015; Bouslah et al., 2018).

ჰარვარდის სამართლის სკოლის სტატიის⁵ მიხედვით კი, ფაქტორები, რომლებიც შედის „S“-ში, ისევე ქმნის რისკებს ბიზნესისთვის (და ზოგიერთი კომპანიისთვის უფრო მეტად) როგორც „E“ და „G“-ში შემავალი ფაქტორები, რაც თავის მხრივ, იწვევს კომპანიის რეპუტაციას ხანგრძლივ ზიანს.

¹ https://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf

² <http://mneguidelines.oecd.org/guidelines/>

³ <https://www.responsible-investor.com/articles/esg-disclosure-standards-the-alphabet-soup-wants-to-play-scrabble>

⁴ https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3438533

⁵ <https://corpgov.law.harvard.edu/2020/06/28/time-to-rethink-the-s-in-esg/>

სოციალური ინდიკატორები	
სამუშაო ადგილზე არსებული რისკები და მიწათსარგებლობის საკითხები	• იძულებითი ან სავალდებულო შრომა; • ბავშვთა შრომა; • ადამიანის უფლებათა პოლიტიკის ინტეგრაცია და პერსონალის ტრენინგი; • ადამიანის უფლებებთან დაკავშირებული საჩივრები; • ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება • მიწათსარგებლობა
სოციალურ-ეკონომიკური უთანასწორობა	• შრომითი ურთიერთობები; • ანაზღაურება; • ტრენინგები და განათლება; • საგადასახადო დარღვევები; • მექრთამეობა და კორუფცია
მრავალფეროვნება და ინკლუზიურობა	• სამუშაო ძალის შემადგენლობა; • გენდერული თანასწორობა და დაკავშირებული საკითხები; • ეთნიკური უმცირესობები და დაუცველი, მოწყვლადი ჯგუფები; • ასაკობრივი და თაობათა წარმომადგენლობა; • დისკრიმინაცია და დაკავშირებული დავები; • ინკლუზიურობა და ჩართულობა; • ბავშვთა მოვლა და დაკავშირებული სერვისები; • ანაზღაურებადი დეკრეტული შვებულება;
ციფრული უფლებები/ მონაცემთა და IT უსაფრთხოება	• მონაცემთა დაცვა; • გაციფრულება და ხელმისაწვდომობა; • კონფიდენციალურობა და დაკავშირებული დავები;

ცხრილი 2. სოციალური კომპონენტი მნიშვნელოვნად ამცირებს სისტემურ რისკს

ცვლადი	მთლიანი რისკი	სისტემური რისკი	იდიოსინკრატიული რისკი
E	-0.008*	-0.001	-0.003**
S	-0.009**	-0.042**	-0.005**
G	-0.012***	-0.009	-0.002**

შენიშვნა: ***, ** და * აღნიშნავს მნიშვნელობას 1%, 5% და 10% დონეზე, შესაბამისად

წყარო: Del Giudice et al., 2019

ამასთან, სოციალური ფაქტორები დიდ გავლენას ახდენენ მიწოდების ჯაჭვის მრავალ რგოლზე. კომპანიის ჰოლისტიკური შეფასებისთვის, “S” უნდა იყოს რისკის ანალიზის ძირითადი ინგრედიენტი (DWS, 2020; Deutsche Bank AG, 2019). კვლევებმა აჩვენა მნიშვნელოვნად უარყოფითი კავშირი კომპანიის რისკიანობას და მის სოციალურ რეიტინგს შორის, რამაც შეიძლება ასევე ახსნას, თუ რატომ გახდა სოციალური ინვესტიციები განსაკუთრებით ღირებული COVID 19 პანდემიის დროს. მაგალითად, Sassen და სხვებმა (2016) თავიანთ ნაშრომში მნიშვნელოვნად უარყოფითი კავშირი აჩვენეს სოციალურ კომპონენტსა და ფირმის სისტემურ, იდიოსინკრატიულ და მთლიან რისკს შორის. ანალოგიურად, Del Giudice და სხვები (2019) აჩვენებენ, რომ კომპანიის მიერ სოციალური გაიდლაინების დაცვა განსხვავებულ გავლენას ახდენს მის რისკის პროფილზე, ვიდრე “E” და “G” კრიტერიუმები. “S” არის ერთადერთი კომპონენტი, რომელიც ამცირებს სისტემურ რისკს ფირმის დონეზე (იხ. ცხრილი 2).

მეტი მონაცემების შეგროვებითა და კვლევებით, ასევე იზრდება მტკიცებულება, რომ უფრო მრავალფეროვანი და ინკლუზიური კომპანიები კონკურენტებს სჯობნიან. Refinitiv D&I-ის კვლევამ¹, „საკვანძო ფაქტორები, რომლებიც განაპირობებს მრავალფეროვან და ინკლუზიურ სამუშაო ადგილებს“, აჩვენა, რომ ის პორტფელები რომლებიც თანამშრომლების ან საბჭოების მრავალფეროვნებას ითვალისწინებდა უკეთეს შედეგს აჩვენებდა. მსგავსი შედეგი აჩვენა საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის 2019 წლის კვლევამ², მზარდი ეკონომიკის მქონე ქვეყნების მაგალითზე. ანგარიშის ერთ-ერთი მთავარი დასკვნა არის ის, რომ ფონდებს გენდერულად დაბალანსებული ლიდერების გუნდებით 10 პროცენტიდან 20 პროცენტამდე უფრო მაღალი შემოსავალი აქვთ იმ ფონდებთან შედარებით, სადაც გენდერული ბალანსი დაცული არ არის.

გრძელვადიანი მომგებიანობისთვის, “S” კომპონენტი ESG-ში მხოლოდ უფრო მნიშვნელოვანი გახდება, რაც ESG მონაცემთა ანალიზს გადაწყვეტს ხდის. კვლევები აჩვენებს, რომ კომპანიებს, რომლებსაც კარგი რეიტინგები აქვთ მატერიალური მდგრადობის საკითხებში, მნიშვნელოვნად სჯობნიან მათ, ვისაც დაბალი რეიტინგები აქვთ იმავე საკითხებში (Khan, etl., 2016). კავშირი უფრო მკაფიო ხდება კომპანიის კულტურას, სოციალურ და ბიზნეს პრაქტიკას, მის ადგილს საზოგადოებასა და დადებითი ფინანსური შედეგების მიღწევის უნარს შორის.

¹ <https://www.refinitiv.com/en/resources/special-report/diversity-and-inclusion-at-workplace>

² https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/79e641c9-824f-4bd8-9f1c-00579862fed3/Moving+Toward+Gender+Balance+Final_3_22.pdf?MOD=AJPERES&CVID=mCBJFra

როგორც FCLT-ის ბოლოდროინდელმა კვლევამ¹ აჩვენა, არსებობს სისტემატური მტკიცებულება, რომ გრძელვადიან მიდგომას შეუძლია გამოიწვიოს უკეთეს შედეგები შემოსავლების, ინვესტიციების, საბაზრო კაპიტალიზაციისა და სამუშაო ადგილების შექმნის კუთხით.

COVID 19 პანდემიის ფონზე ESG-ის სოციალური კომპონენტი, "S", სულ უფრო მნიშვნელოვანი ხდება. ფინანსური ინსტიტუტების, ინვესტორების და კომპანიების მზარდი რაოდენობა ამახვილებს უფრო მეტ ყურადღებას სოციალურ თემებზე, როგორცაა ინკლუზიურობა, შრომის სტანდარტები, ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება, ადამიანური კაპიტალი, კულტურა და კეთილდღეობა. ამასთან, უნდა აღინიშნოს, რომ ESG-ის სამი კომპონენტი ღრმად არის ურთიერთდაკავშირებული და მდგრადი განვითარების მისაღწევად აუცილებელია როგორც გარემოსდაცვითი, ასევე სოციალური ფაქტორების სათანადო ანალიზი და გარემოსდაცვითი და სოციალური შედეგების დაბალანსებული შეფასება.

ლიტერატურა:

1. Berg, F., Koelbel, J. F., & Rigobon, R. (2019). *Aggregate confusion: The divergence of ESG ratings* (pp. 1-42). Cambridge, MA, USA: MIT Sloan School of Management. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3438533> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3438533>
2. Bouslah, K., Kryzanowski, L. & M'Zali, B. (2018). Social Performance and Firm Risk. Impact of the Financial Crisis. *J Bus Ethics* 149, 643–669, 2018. <https://doi.org/10.1007/s10551-016-3017-x>
3. Del Giudice, A., M. Migliavacca, and S. Piserà. (2019). The impact of ESG factors on systematic, idiosyncratic and total firm risk. *Working paper*.
4. DWS. (2020). *Systematic Investment Solutions: Spotlight on 'S' - Integrating the Social factor into investment portfolios*. Investment Insights.
5. Deutsche Bank AG. (2019). *The "S" in ESG: the ugly duckling of investing*. CIO Special.
6. Friede G., Timo Busch & Alexander Bassen (2015) ESG and financial performance: aggregated evidence from more than 2000 empirical studies. *Journal of Sustainable Finance & Investment*, 5:4, 210-233, DOI: 10.1080/20430795.2015.1118917
7. Khan, Mozaffar and Serafeim, George and Yoon, Aaron. (2016). Corporate Sustainability: First Evidence on Materiality. *The Accounting Review*, Vol. 91, No. 6, pp. 1697-1724., Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2575912> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2575912>
8. Sassen, R., Hinze, A. & I. Hardeck (2016). Impact of ESG factors on firm risk in Europe. *J Bus Econ* 86, 867–904, 2016. <https://doi.org/10.1007/s11573-016-0819-3>
9. White & Case LLP. (2021). *Amplifying the "S" in ESG: Investor Myth Buster*. URL: https://www.whitecase.com/publications/insight/amplifying-s-esg-investor-myth-buster?utm_source=linkedin&utm_medium=organic&utm_term=&utm_content=&utm_campaign=

Increasing Importance of the Social Component of Sustainable Finance during the COVID 19 Pandemic

Salome Tvalodze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

PhD Student

SUMMARY

The integration of social issues into the ESG world has made insufficient progress as the social component has received relatively little attention due to the challenges associated with its definition, evaluation, coverage, and measurement. In the wake of the COVID-19 pandemic, the debate over the role of social issues in the decision-making process has taken on new significance. Now, there is a growing interest in social issues for investors and financial institutions, as improper consideration of these issues can create significant risks and lead to long-term damage to reputation.

¹ <https://www.fcltglobal.org/wp-content/uploads/Measuring-the-Economic-Impact-of-Short-Termism.pdf>